

بیانیه وزارت خارجه درمورد انقضای قطعنامه شماره ۲۲۳۱

26 مهر 1404

وزارت امور خارجه از دبیرکل سازمان ملل خواست تا وفق ماده ۱۰۰ منشور سازمان ملل فوراً اطلاعات نادرست مندرج در صفحه اینترنتی این سازمان راجع به روند ادعایی بازگرداندن قطعنامه‌های خاتمه‌یافته علیه ایران را اصلاح کرده و مانع از آشفتگی بیشتر در روندهای حقوقی و رویه‌ای مرتبط با عملکرد شورای امنیت شود.

متن بیانیه وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در مورد انقضای قطعنامه شماره ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد به شرح ذیل است: همانطور که در موضع‌گیری‌ها و بیانیه‌های رسمی قبلی درخصوص برجام و قطعنامه شماره ۲۲۳۱ مورخ ۲۰ ژوئیه ۲۰۱۵ شورای امنیت سازمان ملل متحد در مورد برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران تصریح شده است، دوره زمانی ۱۰ ساله تعیین شده طبق این قطعنامه در روز شنبه مورخ ۲۶ مهر ۱۴۰۴ (۱۸ اکتبر ۲۰۲۵) به پایان می‌رسد و همه مفاد آن شامل محدودیت‌های پیش‌بینی‌شده در مورد برنامه هسته‌ای ایران و سازوکارهای مربوطه، از این تاریخ خاتمه‌یافته تلقی می‌شوند.

به همین ترتیب موضوع هسته‌ای ایران که تحت عنوان «منع اشاعه» در دستور کار شورای امنیت قرار داشته است باید از فهرست موضوعات مورد بررسی شورای امنیت سازمان ملل خارج شود. با انقضای قطعنامه ۲۲۳۱، باید با برنامه هسته‌ای ایران مانند برنامه هسته‌ای هر کشور فاقد تسلیحات هسته‌ای عضو معاهده منع اشاعه رفتار شود.

همه هدف ادعایی طرح موضوع هسته‌ای ایران در دستور کار شورای امنیت، اطمینان از ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران و عدم انحراف آن به سمت تسلیحاتی شدن بوده است. این هدف کاملاً محقق است، کمااینکه هیچ گزارشی در مغایرت با این واقعیت از سوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز منتشر نشده و علیرغم فشارهای سه کشور اروپایی و آمریکا بر آژانس برای اثبات عدم پایبندی ایران به تعهدات پادمانی، هیچ‌گاه چنین احراز صورت نگرفته است. این در حالی است که جمهوری اسلامی ایران به رغم پذیرش تعهدات فراپادمانی ذیل برجام، همزمان تحت تحریم‌های ظالمانه قرار داشت و این سه کشور اروپایی، اتحادیه اروپا و آمریکا بودند که تعهدات رفع تحریمی خود را نقض کردند.

قطعنامه ۲۲۳۱ و ضمیمه آن، برجام، یک دستاورد بزرگ دیپلماسی چندجانبه بود که در سال‌های اولیه شکل‌گیری آن، اعتبار و اثربخشی خود را نشان داد. متأسفانه آمریکا با خروج غیرمسئولانه در سال ۲۰۱۸ و سه کشور اروپایی با قصور در ایفای تعهدات، این دستاورد مهم دیپلماسی را قدر ندانستند.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران مجدداً بر غیرقانونی بودن حرکت سه کشور اروپایی عضو برجام (انگلیس، فرانسه، آلمان) که بی‌هیچ مبنای قانونی یا دلیل منطقی و صرفاً در راستای تبعیت از

خواست آمریکا - به عنوان طرفی که در سال ۲۰۱۸ به صورت یکجانبه و ناموجه از برجام خارج شده بود - اقدام به سوء استفاده از سازوکار حل اختلاف برجام جهت بازگرداندن قطعنامه‌های خاتمه‌یافته شورای امنیت کردند، تاکید می‌کند که این حرکت سه کشور اروپایی هیچ خدشه‌ای به ترتیبات قانونی مندرج در قطعنامه ۲۲۳۱، از جمله زمان انقضای آن، وارد نکرده و این قطعنامه باید در موعد مقرر (۲۶ مهر ۱۴۰۴) خاتمه‌یافته تلقی شود.

همچنین تاکید می‌شود که علیرغم حرکت غیرقانونی سه کشور اروپایی عضو برجام - که خود حداقل از زمان خروج آمریکا از برجام در می ۲۰۱۸ به بعد به صورت مستمر مرتکب «عدم اجرای عمده» تعهدات خود شده و بنابراین خود را از صلاحیت قانونی توسل به ساز و کار حل اختلاف برجام محروم کرده بودند - شورای امنیت سازمان ملل به دلیل مخالفت صریح دو عضو دائم، یعنی چین و روسیه، هیچ تصمیمی برای بازگرداندن قطعنامه‌های خاتمه‌یافته اتخاذ نکرده است.

بر این اساس، تحرکات تقابلی آلمان، انگلیس، فرانسه، به عنوان ناقضان مستمر برجام، که با سوء نیت و بدون رعایت رویه‌های قانونی مربوطه در صدد بازگرداندن قطعنامه‌های لغو شده شورای امنیت بودند به هیچ عنوان نباید واجد هرگونه ارزش و اثر حقوقی و اجرایی تلقی شود. دبیرخانه شورای امنیت نیز مجاز نیست بر حرکت غیرقانونی این سه کشور صحنه گذاشته و آن را به رسمیت بشناسد.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران با یادآوری مجدد این واقعیت که ۶ کشور عضو شورای امنیت شامل دو عضو دائم با حرکت غیرقانونی سه کشور اروپایی و آمریکا موافقت نکردند و نیز با اشاره به مکاتبات مشترک ایران، چین و روسیه در این خصوص له دبیرکل سازمان ملل، تاکید می‌کند که شورای امنیت سازمان ملل هیچ تصمیمی مبنی بر اجازه دادن به دبیرخانه سازمان ملل برای نتیجه‌گیری مستقل در مورد بازگرداندن قطعنامه‌های لغو شده علیه ایران اتخاذ نکرده و این امر در صلاحیت انحصاری شورای امنیت سازمان ملل است.

با عنایت به مراتب فوق از دبیرکل سازمان ملل متحد موکدا درخواست می‌شود وفق ماده ۱۰۰ منشور سازمان ملل فوراً اطلاعات نادرست مندرج در صفحه اینترنتی سازمان ملل راجع به روند ادعایی بازگرداندن قطعنامه‌های خاتمه‌یافته علیه ایران را اصلاح کرده و مانع از آشفتگی بیشتر در روندهای حقوقی و رویه‌ای مرتبط با عملکرد شورای امنیت شود.

همچنین جمهوری اسلامی تشکیل مجدد سازوکارهای تحریمی شورای امنیت از جمله کمیته تحریم و گروه کارشناسان را غیر قانونی دانسته و دبیرخانه را موظف می‌داند در اسرع وقت صفحه اینترنتی شورای امنیت را با حذف ادعای تشکیل این ترتیبات اصلاح کند.

این امر خصوصاً با توجه به ابهام مطلق موجود در فلسفه و هدف قطعنامه‌های منسوخ شده، اعتبار آنها و ساز و کار خاتمه آنها ضرورت مضاعفی دارد.

از همه کشورهای عضو سازمان ملل متحد انتظار می‌رود با در نظر گرفتن ماهیت غیرقانونی حرکت سه کشور اروپایی، ایراد رویه‌ای مشهود در اقدام آنها، عدم اتخاذ هرگونه تصمیم توسط شورای امنیت برای تمدید قطعنامه ۲۲۳۱ یا بازگرداندن قطعنامه‌های لغو شده، از هرگونه اثربخشی به ادعای سه کشور

اروپایی و آمریکا مبنی بر بازگشت قطعنامه‌های خاتمه‌یافته (شامل قطعنامه‌های شماره ۱۶۹۶، ۱۷۳۷، ۱۷۴۷، ۱۸۰۳، ۱۸۳۵، ۱۹۲۹) خودداری کرده و قطعنامه ۲۲۳۱ را خاتمه‌یافته تلقی نمایند.

جمهوری اسلامی ایران با تاکید بر ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای خود، قصور شورای امنیت برای محکوم‌کردن تجاوز نظامی رژیم اسرائیل و آمریکا علیه تمامیت سرزمینی و حاکمیت ملی ایران و حمله به تاسیسات هسته‌ای صلح‌آمیز و تحت پادمان را به شدیدترین وجه محکوم می‌کند. حملات وحشیانه و تجاوزکارانه علیه تاسیسات هسته‌ای ایران که در میانه مذاکرات دیپلماتیک با آمریکا صورت گرفت، خیانتی شدید به دیپلماسی و ضربه‌ای بزرگ به حقوق بین‌الملل از جمله سازوکارهای حفاظتی نظام منع اشاعه از اعضای خود بود. این حملات علاوه بر اینکه موجب شهید و زخمی شدن چند هزار شهروند ایرانی و تخریب هزاران واحد مسکونی و آسیب زدن به زیرساخت‌های هسته‌ای صلح‌آمیز ایران شد، باعث اخلاف در روند همکاری‌های معمول ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی شد. تلاش ایران برای احیای تعاملات که در قالب تفاهم قاهره به نتیجه رسید نیز به دلیل اقدام غیرمسئولانه و مغرضانه سه کشور اروپایی در سوء استفاده از ساز و کار حل اختلاف برجام با کارشکنی مواجه گردید.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران از مواضع مسئولانه چین و روسیه به عنوان اعضای دائم شورای امنیت در مخالفت مستمر با سوء استفاده سه کشور اروپایی از ساز و کار حل اختلاف برجام، و نیز از الجزایر و پاکستان به عنوان دو عضو غیر دائم شورا که با حرکت غیرقانونی سه کشور اروپایی در شورای امنیت مخالفت نمودند قدردانی می‌کند. وزارت امور خارجه همچنین تصمیم دو عضو غیردائم دیگر شورا، کره جنوبی و گویان، که حرکت سه کشور اروپایی را تایید نکردند، ارج می‌نهد.

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران همچنین از کشورهای عضو جنبش عدم تعهد که در بیانیه نوزدهمین اجلاس میان‌دوره‌ای وزرای امور خارجه در کامپالا (اوگاندا)، بر خاتمه قطعنامه ۲۲۳۱ طبق بند ۸ آن و لزوم رعایت کامل مفاد و جدول زمانی مندرج در آن تاکید کردند، و نیز کشورهای عضو گروه دوستان منشور در نیویورک که موضع مشابهی اتخاذ نمودند، تشکر می‌کند.

جمهوری اسلامی ایران موکدا تعهد خود را نسبت به دیپلماسی در عین اصرار بر حقوق مشروع و منافع قانونی ملت ایران در همه عرصه‌ها از جمله در زمینه بهره‌مندی از انرژی هسته‌ای صلح‌آمیز ابراز می‌دارد.